

Informácia pre zamestnávateľa
k povinnosti zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím
v zmysle Zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov
v znení neskorších predpisov
za rok 2015

® Každý zamestnávateľ, ktorý zamestnáva najmenej 20 zamestnancov, je povinný zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím podľa § 9 ods. 1 písm. a) citovaného zákona v počte, ktorý predstavuje **3,2 %** z celkového počtu jeho zamestnancov.

§ 9

Občan so zdravotným postihnutím

(1) Občan so zdravotným postihnutím na účely tohto zákona je občan uznaný za invalidného podľa osobitného predpisu (zákon o sociálnom poistení).

(2) Občan so zdravotným postihnutím preukazuje invaliditu a percentuálnu mieru poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z dôvodu telesnej poruchy, duševnej poruchy alebo poruchy správania rozhodnutím alebo oznámením Sociálnej poisťovne alebo posudkom útvaru sociálneho zabezpečenia podľa osobitného predpisu (zákon o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov).

§ 63

Povinnosti zamestnávateľa pri zamestnávaní občanov so zdravotným postihnutím

(1) Zamestnávateľ je povinný:

- a) zabezpečovať pre občanov so zdravotným postihnutím, ktorých zamestnáva, vhodné podmienky na výkon práce,
- a. vykonávať zaškoľovanie a prípravu na prácu občanov so zdravotným postihnutím a venovať osobitnú starostlivosť zvyšovaniu kvalifikácie počas ich zamestnávania,
 - b. viesť evidenciu občanov so zdravotným postihnutím,
 - c. zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím, ak zamestnáva najmenej 20 zamestnancov a ak úrad v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedie občanov so zdravotným postihnutím, v počte, ktorý predstavuje 3,2 % z celkového počtu jeho zamestnancov.

(2) Zamestnávateľovi, ktorý zamestnáva občana so zdravotným postihnutím, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vyšší ako 70 %, si na účely plnenia povinného podielu zamestnávania zamestnancov so zdravotným postihnutím podľa ods. 1 písm. d/ započítava, ako keby zamestnával troch takých občanov.

(3) Celkový počet zamestnancov na účely ods. 1 písm. d) je priemerný evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách za kalendárny rok. Do celkového počtu zamestnancov sa nezapočítavajú príslušníci Policajného zboru, príslušníci Slovenskej informačnej služby, príslušníci Národného bezpečnostného úradu, príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže, príslušníci Hasičského a záchranného zboru, príslušníci Horskej záchranej služby, colníci a profesionálni vojaci, ktorí vykonávajú štátnu službu podľa osobitných predpisov, ktorými sú zákon č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov, Zákon č.200/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov, Zákon č.315/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, Zákon č. 346/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov a zamestnanci, ktorí plnia úlohy zamestnávateľa v zahraničí podľa zákona č.151/2010 Z. z. o zahraničnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 403/2010 Z. z..

(4) Zistený počet občanov so zdravotným postihnutím, ktorých je zamestnávateľ povinný zamestnávať, a skutočný počet občanov so zdravotným postihnutím, ktorých zamestnávateľ zamestnáva, sa zaokrúhľuje na celé čísla od 0,5 smerom nahor.

(5) Zamestnávateľ preukazuje plnenie povinného podielu počtu občanov so zdravotným postihnutím na celkovom počte svojich zamestnancov za predchádzajúci kalendárny rok do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka na tlačive predpísanom ústredím.

® Pri výpočte plnenia povinného podielu zamestnávania občanov so ZP zamestnávateľ vychádza z **priemerného evidenčného počtu zamestnancov vo fyzických osobách za kalendárny rok**, ktorého obsah a výpočet upravuje metodika štvrťročného výkazu „Práca 2-04“ Štatistického úradu SR.

§ 64

Zadávanie zákaziek na účely plnenia povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím

(1) Povinnosť zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím vo výške povinného podielu podľa § 63 ods. 1 písm. d) môže zamestnávateľ plniť aj zadaním zákazky vhodnej na zamestnávanie občanov so zdravotným postihnutím alebo zadaním zákazky občanovi so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť.

(2) Zákazka na účely tohto zákona je dodanie tovaru alebo poskytnutie služby s peňažným plnením realizovaná medzi zamestnávateľom, ktorý si ňou plní povinnosť zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím vo výške povinného podielu podľa § 63 ods. 1 písm. d), a chránenou dielňou alebo chráneným pracoviskom zriadeným občanom so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť.

(3) Tovar na účely tohto zákona je výrobok zhotovený chránenou dielňou alebo chráneným pracoviskom chráneným pracoviskom zriadeným občanom so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť, a je určený na predaj.

(4) Služba na účely tohto zákona je služba, ktorá je poskytovaná chránenou dielňou alebo chráneným pracoviskom chráneným pracoviskom zriadeným občanom so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť.

(5) Výška zákazky na započítanie jedného občana so zdravotným postihnutím je 0,8-násobok celkovej ceny práce podľa § 49 ods. 4 vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom zamestnávateľ plní povinnosť podľa § 63 ods. 1 písm. d) zadaním zákazky. Výsledná suma vypočítaná podľa prvej vety sa zaokrúhľuje na euro nadol.

(6) Zamestnávateľ, ktorý nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty, započítava do ceny zákazky aj daň z pridanej hodnoty. Zamestnávateľ, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty, nezapočítava do ceny zákazky daň z pridanej hodnoty vo výške, v akej mu vznikne nárok na jej odpočítanie podľa osobitného predpisu (zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov).

(7) Na započítanie počtu občanov so zdravotným postihnutím podľa § 63 ods. 1 písm. d), ktorých si zamestnávateľ môže započítať, je potrebné odobrať tovar alebo prijať službu vo výške podielu celkovej sumy platieb za odobratý tovar alebo prijaté služby v kalendárnom roku, za ktorý týmto spôsobom zamestnávateľ plní povinnosť podľa § 63 ods. 1 písm. d), po započítaní alebo nezapočítaní dane z pridanej hodnoty do ceny odobratých tovarov alebo prijatých služieb podľa odseku 6 a výškou zákazky podľa odseku 5. Výsledná hodnota vypočítaná podľa prvej vety sa zaokrúhľuje na celé čísla od 0,5 vrátane smerom nahor.

(8) Ak chránená dielňa alebo chránené pracovisko, ktoré zriadil občan so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť, realizujú činnosti spojené s nákupom a predajom výrobkov, ktoré nezhotovujú, na účely odseku 7 sa zamestnávateľovi, ktorý odoberá takéto výrobky, započítava výška 10 % peňažného plnenia bez započítania dane z pridanej hodnoty.

(9) Plnenie povinnosti podľa § 63 ods. 1 písm. d) zadaním zákazky podľa odseku 1 je zamestnávateľ povinný preukázať úradu najneskôr do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka.

® V prípade, že zamestnávateľ povinný podiel zamestnávania občanov so ZP podľa § 9 ods. 1 písm. a) splnil zadaním zákazky podľa § 64 zákona o službách zamestnanosti, je potrebné k výkazu doložiť **doklady preukazujúce náhradné plnenie**:

1. **fotokópiu dokladu o zadaní zákazky** (objednávka, resp. zmluva)
2. **fotokópiu dokladu o zaplatení** (faktúra, výpis z bankového účtu, príjmový a výdavkový pokladničný doklad)
3. **potvrdenie pre zamestnávateľa**
4. **d'alšie doklady preukazujúce zadanie zákazky – rozpis tovarov podľa § 64 zákona o službách zamestnanosti (neoddeliteľná príloha k potvrdeniu pre zamestnávateľa), dodacie listy**
5. **doklady preukazujúce oprávnenosť realizovať zákazky podľa § 64 zákona o službách zamestnanosti** – fotokópia dokladu o priznaní postavenia chránenej dielne, fotokópia dokladu o priznaní postavenia chráneného pracoviska, výpis z obchodného registra, výpis zo živnostenského registra, fotokópia živnostenského listu, fotokópia rozhodnutia, alebo oznámenia Sociálnej poisťovne, alebo posudku útvaru sociálneho zabezpečenia podľa osobitného predpisu (zákon č. 328/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov) v prípade fyzickej osoby, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím.

® **Celková cena práce** sa podľa § 49 ods. 4 na účely zákona o službách zamestnanosti vypočíta ako súčet priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za príslušné obdobie a úhrady preddavku na poistné na zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a príspevku na starobné dôchodkové sporenie, platených zamestnávateľom.

Priemerná mzda zamestnanca v národnom hospodárstve Slovenskej republiky za 1. až 3. štvrtrok 2014 zverejnená Štatistickým úradom Slovenskej republiky je 838,00 €.

Priemerná mzda zamestnanca v hospodárstve SR za 1. až 3. štvrtrok 2014 + preddavok na poistné na zdravotné poistenie platené zamestnávateľom + poistné na sociálne poistenie platené zamestnávateľom (poistné na nemocenské poistenie + poistenie na poistenie v nezamestnanosti + poistné na invalidné poistenie + poistenie na úrazové poistenie + poistenie na garančné poistenie + rezervný fond solidarity) + poistenie na starobné poistenie = 838,00 € + 10,00% + 11,20% (1,40% + 1,00% + 3,00% + 0,80% + 0,25% + 4,75%) + 14,00% = 838,00 € + 83,80 € + 93,84 € (11,73 + 8,38 + 25,14 + 6,70 + 2,09 + 39,80) + 117,32 = 1 132,96 €

Na započítanie jedného občana so ZP je zamestnávateľ povinný zadať zákazku podľa ust. § 64 zákona o službách zamestnanosti vo výške 906 € (0,8 násobok celkovej ceny práce = 0,8 x 1 132,96 € = 906,37 €).

® **Príklad č. 1:**

Zamestnávateľ, ktorý bol v kalendárnom roku 2015 povinný zamestnávať 10 občanov so ZP podľa ust. § 9 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti, na celkovom počte svojich zamestnancov, odobral výrobky od chránenej dielne v kalendárnom roku 2015 podľa ust. § 64 v celkovej sume platieb 5 000,- €. Počet občanov so ZP, ktorých si zamestnávateľ môže započítať podľa ust. § 64 zákona o službách zamestnanosti na účely splnenia povinného podielu počtu občanov so ZP podľa ust. § 9 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti na celkovom počte svojich zamestnancov sa vypočíta nasledovne:

Výpočet:

5 000,- € : 906 € = 5,52 = 6,0 občanov so ZP
Zamestnávateľ si môže započítať 6 občanov so ZP.

® Príklad č. 2:

Zamestnávateľ, ktorý bol v kalendárnom roku 2015 povinný zamestnávať 1 občana so ZP podľa ust. § 9 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti, na celkovom počte svojich zamestnancov, odobral tovar od chránenej dielne, ktorá realizuje činnosti spojené s nákupom a predajom výrobkov, ktoré nezhotovuje, v kalendárnom roku 2015 podľa ust. § 64 odsek 8 v celkovej sume platieb 10 000,- €. Počet občanov so ZP, ktorých si zamestnávateľ môže započítať podľa ust. § 64 zákona o službách zamestnanosti na účely splnenia povinného podielu počtu občanov so ZP podľa ust. § 9 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti na celkovom počte svojich zamestnancov sa vypočíta nasledovne:

Výpočet:

10% z 10 000,- € = 1 000,0 € : 906 € = 1,10 = 1,0 občana so ZP
Zamestnávateľ si môže započítať 1 občana so ZP.

§ 65

Odvod za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím

(1) Zamestnávateľ, ktorý nezamestnáva určený povinný podiel počtu občanov so zdravotným postihnutím na celkovom počte svojich zamestnancov podľa § 63 ods. 1 písm. d), je povinný najneskôr do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka odvieť na účet úradu za každého občana, ktorý mu chýba do splnenia povinného podielu počtu občanov so zdravotným postihnutím, odvod vo výške 0,9 násobku celkovej ceny práce podľa § 49 ods. 4 vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, za ktorý zamestnávateľ tento odvod odvádza. Výsledná suma vypočítaná podľa predchádzajúcej vety sa zaokrúhľuje na euro nadol.

(2) Ak úrad viedol v evidencii uchádzačov o zamestnanie občanov so zdravotným postihnutím len časť kalendárneho roka, odvod podľa odseku 1 sa znižuje o sumu, ktorá je súčinom 0,3 násobku celkovej ceny práce podľa § 49 ods. 4 vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, za ktorý zamestnávateľ odvod podľa odseku 1 odvádza, polovice počtu mesiacov, počas ktorých úrad v evidencii uchádzačov o zamestnanie nevedol občanov so zdravotným postihnutím počas kalendárneho roka, za ktorý zamestnávateľ neplnil povinný podiel počtu občanov so zdravotným postihnutím a počtu občanov so zdravotným postihnutím chýbajúcich do splnenia povinného podielu podľa § 63 ods. 1 písm. d).

(3) Príslušná pobočka Sociálnej poisťovne je povinná poskytovať úradu údaje z registra zamestnávateľov potrebné na účely posúdenia plnenia povinnosti zamestnávateľa podľa odseku 1 v rozsahu a spôsobom určeným ústredím.

(4) Ak si zamestnávateľ nesplní povinnosť podľa odsekov 1 a 2, rozhodne úrad o povinnosti zamestnávateľa zaplatiť odvod za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím.

Odvod :

0,9 násobok celkovej ceny práce = 0,9 x 1 132,96 € = 1 019,66 = 1 019 €

® Zamestnávateľ so sídlom v Bratislave odvádza odvod na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, na číslo účtu a pod symbolmi uvedenými na Ročnom výkaze o plnení povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím, ktorý taktiež zasiela na adresu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava.

§ 65a

Povinnosť zamestnávateľa zamestnávať povinný podiel občanov so zdravotným postihnutím môže zamestnávateľ plniť aj vzájomnou kombináciou plnenia povinností podľa § 63 ods. 1 písm. d), § 64 alebo § 65.

® Príklad:

Zamestnávateľ (platca DPH), ktorého priemerný evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách je 100 zamestnancov, je povinný zamestnávať podľa ust. § 63 ods. 1 písm. d) zákona o službách zamestnanosti 3 občanov so ZP podľa ust. § 9 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti. Zamestnávateľ v kalendárnom roku 2015 zamestnával 1 občana so ZP s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% a nižším alebo rovným 70 % a zároveň zadal zákazku podľa ust. § 64 v chránenej dielni v celkovej sume 1 000,- € bez DPH (1 000,- € : 906 € = 1 občan so ZP).

Zamestnávateľ je za účelom splnenia povinného podielu zamestnávania občanov so ZP povinný uhradiť odvod podľa ust. § 65 zákona o službách zamestnanosti vo výške 0,9 násobku celkovej ceny práce za chýbajúceho občana so ZP 1 019 €.